

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/18122
Karar No.	2016/18067
Tarihi:	18.10.2016

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/18-21

- ***İŞ SÖZLEŞMESİNİN AYIRT EDİCİ UNSURUNU HUKUKİ-KİŞİSEL BAĞIMLILIĞIN OLUŞTURDUĞU***

• **ÖZETİ** İş sözleşmesini belirleyen ölçüt hukuki-kişisel bağımlılıktır. Gerçek anlamda hukuki bağımlılık işçinin işin yürütümüne ve işyerindeki talimatlara uyma yükümlülüğünü içerir. İş sözleşmesinde bağımlılık unsurunun içeriğini işverenin talimatlarına göre hareket etmek ve iş sürecinin ve sonuçlarının işveren tarafından denetlenmesi oluşturmaktadır. Bağımlılık iş sözleşmesini karakterize eden unsur olup, genel anlamıyla bağımlılık, hukuki bağımlılık olarak anlaşılakta olup, işçinin belirli veya belirsiz bir süre için işverenin talimatına göre ve onun denetimine bağlı olarak çalışmasını ifade eder.

İş sözleşmesinde bağımlılık unsurunun içeriğini; işverenin talimatlarına göre hareket etmek ve iş sürecinin ve sonuçlarının işveren tarafından denetlenmesi oluşturmaktadır.

Somut uyuşmazlıkta, davacının, davalı işverenliğe bağımlı olarak çalışmadığı, davacı ile davalı arasında iş ilişkisi bulunmadığı gerekçesiyle mahkemenin görevsizliğine karar verilmiş ise de, taraf tanık beyanlarından ve mahkemenin kabulünden davacının davalının sahibi olduğu iş merkezinin aidatlarını para makbuzları karşılığında topladığı sabittir. Ayrıca iş merkezinin asansör bakım formlarında da davacının imzası bulunduğu

görülmektedir. Burada ücretin şekli, kim tarafından ödendiği ile başka işyerinde sigortalı çalışmanın önemi yoktur. Bağımlılık unsuru gerçekleşmiş olup, iş ilişkisi vardır. Bu nedenle davacının tazminat ve alacaklara esas çalışma süresi somut olarak belirlenmeli, deliller toplanmalı ve sonucuna göre karar verilmelidir. Yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir. .

DAVA : Davacı, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ile fazla mesai ücreti, yıllık izin ücreti alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkemece, dava hakkında mahkemenin görevsizliğine karar verilmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; davacının, davalının maliki olduğu adresindeki Konak İş Merkezi'nde kapıcı işçi olarak 2005 yılı Nisan ayında işe başladığını, davacının tadilat, temizlik, çöplerin alınması ve iş merkeziyle ilgili her türlü tadilat işlerinde görevli olarak çalıştığını, davalıya ait olan iş merkezinde davacının talimatlar gereğince kiracılardan aidat topladığını, maaşını toplamış olduğu aidatlardan aldığını, ilgili makbuzlarda da görüleceği üzere davacının sürekli, kesintisiz olarak davalıya ait iş merkezinde görevli, kapıcı olarak çalıştığını, davacının günlük 12 saatten haftada 60 saat çalışmış olmasına rağmen fazla mesai ücretini almadığını, davalının kendisine ait olan ... İş Merkezi'ni başkasına sattığını, davacının işyerinin satılmış olması nedeniyle işten çıkarıldığını ileri sürerek, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai ve yıllık izin ücreti alacaklarının davalıdan tahsilini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; davanın yetki ve zaman aşımı yönünden reddi gerektiğini, davacının dava dilekçesinde belirttiği gibi davalının adresinin olduğunu, davaya husumet itirazlarının olduğunu, davacı ile davalı arasında imzalanmış bir iş akdi olmadığını, davalı tarafından davacıya verilen bir iş, emir, talimat vs. bulunmadığını, binada apartman yönetimi-yönetici olmadığını, 5 kiracının olduğunu, belli bir yönetim olmadığı için işletme defteri ya da karar defteri bulunmadığını, davacının kapıcı olarak istihdam edilme olasılığının olmadığını, davalının da fiilen ilgili taşınmazda oturmadığını, davacının yaptığı işlerin taşınmazdaki kiracılara yardımcı olmak olduğunu, kiracıların şahsi işlerini yapması konusunda bir anlaşma var ise davacının davasını kiracılara yönlendirmesi gerektiğini, davacının davalının maliki olduğu taşınmazın önünde uzun zamandır simitçilik yaptığını tespit ettiklerini, davacı iddialarının gerçeği yansıtmadığını savunarak, davanın reddini talep etmiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece taraflar arasındaki ilişkide "hukuki-kişisel-ekonomik" bağımlılık bulunmadığı, davacının 4857 Sayılı İş Kanunu kapsamında işçi sıfatını taşımadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı davacı temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

Uyuşmazlık taraflar arasında iş ilişkisi bulunup bulunmadığı noktasında toplanmaktadır. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 1. fıkrasına göre, iş sözleşmesi, bir tarafın (işçi)

bağımlı olarak iş görmeyi diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. Ücret, iş görme ve bağımlılık iş sözleşmesinin belirleyici öğeleridir. Fesihden sonra yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 393. maddesinde hizmet sözleşmesi "işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşme" olarak tanımlanmış ve İş Kanunu'ndan farklı olarak iş görme ve ücret unsurunun alt unsurları vurgulanarak açıklanmıştır.

İş sözleşmesini belirleyen ölçüt hukuki-kişisel bağımlılıktır. Gerçek anlamda hukuki bağımlılık işçinin işin yürütümüne ve işyerindeki talimatlara uyma yükümlülüğünü içerir. İş sözleşmesinde bağımlılık unsurunun içeriğini işverenin talimatlarına göre hareket etmek ve iş sürecinin ve sonuçlarının işveren tarafından denetlenmesi oluşturmaktadır. Bağımlılık iş sözleşmesini karakterize eden unsur olup, genel anlamıyla bağımlılık, hukuki bağımlılık olarak anlaşılmakta olup, işçinin belirli veya belirsiz bir süre için işverenin talimatına göre ve onun denetimine bağlı olarak çalışmasını ifade eder.

İş sözleşmesinde bağımlılık unsurunun içeriğini; işverenin talimatlarına göre hareket etmek ve iş sürecinin ve sonuçlarının işveren tarafından denetlenmesi oluşturmaktadır. Somut uyuşmazlıkta, davacının, davalı işverenliğe bağımlı olarak çalışmadığı, davacı ile davalı arasında iş ilişkisi bulunmadığı gerekçesiyle mahkemenin görevsizliğine karar verilmiş ise de, taraf tanık beyanlarından ve mahkemenin kabulünden davacının davalının sahibi olduğu iş merkezinin aidatlarını para makbuzları karşılığında topladığı sabittir. Ayrıca iş merkezinin asansör bakım formlarında da davacının imzası bulunduğu görülmektedir. Burada ücretin şekli, kim tarafından ödendiği ile başka işyerinde sigortalı çalışmanın önemi yoktur. Bağımlılık unsuru gerçekleşmiş olup, iş ilişkisi vardır. Bu nedenle davacının tazminat ve alacaklara esas çalışma süresi somut olarak belirlenmeli, deliller toplanmalı ve sonucuna göre karar verilmelidir. Yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgisine iadesine, 18/10/2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.